

РЕШЕНИЕ

№ 15216

гр. София, 19.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 43 СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЕЛЕНА ЛЮБ. ДОНКОВА

при участието на секретаря РАЛИЦА Г. НАКОВА
като разгледа докладваното от ЕЛЕНА ЛЮБ. ДОНКОВА Гражданско дело
№ 20231110116264 по описа за 2023 година

Предявен е иск с правно основание чл.2б, ал.1 ЗОДОВ.

Производството е образувано по искова молба от И. Т. Б. против ****, с която е предявен иск за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от 15 000 лева, представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди вследствие нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок съгласно чл. 6, § 1 от Конвенцията, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 29.03.2023 г. до окончателното изплащане.

В исковата молба ищцата твърди, че през 2007 г. баща ѝ Т.В.Б. пострадал от престъпление, за което подал сигнал и било образувано наказателно производство ДП № 15387/2007 г. по описа на 01 РУП – СДВР, пр.пр.№ 46432/2007 г. по описа на СРП. Поддържа, че досъдебното производство продължило над 4 години – до края на м.октомври 2011 г., когато делото било внесено с обвинителен акт в съда. По образуваното НОХД № 20364/2011 г. по описа на СРС, НО, 17-ти състав баща ѝ бил конституиран като частен обвинител и граждански ищец. Първоинстанционното производство продължило над 3 години, като с присъда от 05.06.2014 г. подсъдимият бил признат за виновен. По жалба на последния било образувано ВНОХД № 4178/2015 г. по описа на СГС, НО, 5-ти въззивен състав. Ищцата твърди, че междувременно баща ѝ починал и тя встъпила в правата му и продължила да участва като страна по делото. С решение от 23.03.2016 г. първоинстанционната присъда била отменена поради допуснати процесуални нарушения и делото върнато за разглеждане от друг състав на СРС. По образуваното НОХД № 5779/2016 г. по описа на СРС, НО, 18-ти състав

ищцата твърди, че била конституирана като частен обвинител и граждански ищец. Производството продължило 4 години и 8 месеца, като на 10.05.2019 г. била постановена присъда, с която подсъдимият бил признат за виновен. Ищцата твърди още, че мотивите към присъдата не били изготвени в период над 1 години, въпреки напомнителните молби. По жалба на подсъдимия било образувано ВНОХД № 474/2021 г. по описа на СГС, НО, 10-ти въззивен състав, което било насрочено 10 месеца след образуването му. На 10.02.2021 г. въззивния съд произнесъл присъда, като от тогава до датата на подаване на исковата молба в съда, мотивите към присъдата не са изготвени. Ищцата твърди, че наказателното производство продължава вече 15 години и 7 месеца, като давността за наказателното преследване е изтекла. Поддържа, че за нея е налице интерес делото да продължи, за да се произнесе ВКС поне по гражданскоправната й претенция. Ищцата поддържа, че продължителността на производството й причинило загуба на вяра в справедливостта, видяла, че не може да разчита на своевременна защита на интересите си на български гражданин, като вече близо 16 години това дело им е постоянен ангажимент – първо на баща й, а след това и на нея. По изложените в исковата молба доводи и съображения, ищцата обуславя правния си интерес от предявения иск, като моли за неговото уважаване, тъй като наказателното производство не било от фактическа и правна сложност, но по вина на прокуратурата и съда, същото е продължило извън разумните срокове.

В подадения в срока по чл.131 ГПК отговор от ответника се изразява становище за нередовност на исковата молба, поради неяснота дали ищцата претендира вредите в лично качеството или като наследник. Оспорва се и процесуалната легитимация на последната с оглед разпоредбата на чл.6, ал.2 ЗОДОВ. По същество предявения иск се оспорва по основание и размер. Излагат се доводи, че липсват доказателства за продължителността на производството, както и за неритмичност на действията от страна на прокуратурата по образуваното наказателно производство. С оглед предходното се изразява становище, че не са налице предпоставките на чл.26 ЗОДОВ, тъй като не е необходимо вредите да са пряк резултат от неоснователно бездействие и забавяне на производството. Поддържа се още, че от представените към исковата молба писмени доказателства се установява, че досъдебното производство е приключило в разумен срок, а прокуратурата не може да носи отговорност за забавяния в съдебната фаза на процеса. Оспорват се твърденията на ищцата относно претърпените неимуществени вреди, тъй като не са подкрепени с доказателства. Поддържа се, че предявената претенция в размер на 15 000 лева е прекомерна, не е съобразена с разпоредбата на чл.52 ЗЗД и с трайната съдебна практика, включително на ЕСПЧ, както и с обществено-икономическите условия в страната. По изложените изложения в отговора доводи и съображения се иска отхвърляне на предявения иск като неоснователен.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства по отделно и в

тяхната съвкупност, и като взе предвид становището на страните, приема за установено следното *от фактическа страна*:

Видно от приложеното по делото постановление на прокурор при СРП е, че на 30.08.2007 г. е образувано досъдебно производство срещу неизвестен извършител за извършено престъпление по чл.210, ал.1, т.5 НК, в резултат на което е пострадал Т.В.Б. /баща на ищцата в настоящото производство/.

Видно от приложения по делото обвинителен акт от 20.10.2011 г. е, че е повдигнато обвинение на конкретно лице и производството е внесено за разглеждане в съда.

От приложеното по делото разпореждане от 24.01.2012 г., постановено по НОХД № 20364/2011 г. по описа на СРС, НО, 17-ти състав се установява, че делото е насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание на 30.03.2012 г.

Видно от молба с вх.№ 22941/22.05.2012 г. е, че наследодателя на ищцата е отправил искане до съда за конституирането му като граждански ищец, както и за приемане за съвместно разглеждане в наказателното производство на граждански иск против подсъдимия за претърпените имуществени вреди.

По делото е приложена присъда от 05.06.2014 г., постановено по НОХД № 20364/2011 г. по описа на СРС, НО, 17-ти състав, от която се установява, че подсъдимия е бил признат за виновен по повдигнатото му обвинение, а предявения граждански иск е бил уважен.

От приложената по делото справка от портал за достъп до съдебни дела на Софийски градски съд и решение от 23.03.2016 г., постановено по ВНОХД № 4178/2015 г. по описа на СГС, влязло в сила на същата дата, се установява, че гореописаната присъда е отменена изцяло от въззивната съдебна инстанция и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на СРС.

Видно от разпореждане от 23.09.2016 г., постановено по НОХД № 5779/2016 г. по описа на СРС, НО, 18-ти състав е, че делото е насрочено за ново разглеждане в открито съдебно заседание на 10.11.2016 г., а като граждански ищец и частен обвинител е конституирана ищцата в настоящото производство.

От приложената по делото присъда от 10.05.2019 г. по НОХД № 5779/2016 г. по описа на СРС, НО, 18-ти състав се установява, че подсъдимия е признат за виновен за измама, а на И. Б. /ищца в настоящото производство/, като наследник на пострадалия от престъплението, е присъдено обезщетение за имуществени вреди от същото.

От приложените по делото молби и справки се установява, че мотивите към присъдата са изготвени на 20.11.2020 г.

Видно от справка от справка от портал за достъп до съдебни дела на СГС е, че горепосочената присъда е била обжалвана, като пред СГС е било образувано ВНОХД № 474/2021 г. по описа на СГС. С присъда от 10.02.2022 г. първоинстанционната присъда е била потвърдена

Видно от приложената по делото справка от портал за достъп до съдебни дела на СГС е, че до датата на приключване на съдебното дирене в настоящото производство, мотивите към присъдата не са изготвени. Предходното се установява и от служебно изисканата от съда справка.

По делото са събрани и гласни доказателства чрез разпит на свидетеля Елица Методиева Трифонова – дъщеря на ищцата. В показанията си свидетелката разказва, че знае за наказателното производство, което било започнато приживе от дяда ѝ. Разказва, че той починал в хода на съдебното производство и бил заместен от нейната майка. Разказва още, че делото създава притеснения на майка ѝ, тъй като тя е ангажирана непрекъснато да следи хода му, какво трябва да направи, за да върви в срок, има очаквания, но без развързка. Според свидетелката, майка ѝ е разочарована от факта, че наказателна отговорност вече не може да бъде търсена, но ѝ остава надежда относно предявения граждански иск. Същата била огорчена и от факта, че дълги години по делото няма развитие.

Други относими и допустими доказателства не са представени.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните **правни изводи**:

Съгласно текста на чл. 26, ал. 1 от ЗОДОВ, ответник по предявения иск е Държавата – Република България, чиято отговорност не е деликтна, а гаранционно – обезпечителна. Съобразно този характер на отговорността предявяването му в лицето на правозащитните органи е в качеството им на процесуални субституенти и е обусловено от ангажирането им с развитието на конкретното наказателно производство. Прокуратурата е процесуалният субституент на държавата при реализиране отговорността по чл. 26 ЗОДОВ. При реализиране на отговорността, предвид принципа на пълното обезщетение за всички неимуществени вреди в причинна връзка производството, е без значение в коя фаза на наказателното производство е допуснато забавяне /в този смисъл напр. *Решение № 100 от 8.07.2019 г. на ВКС по гр. д. № 2682/2018 г., IV г. о., ГК/*. Принципно е разрешението, че за вредите от забавяне на разглеждането и решаването на дело над разумния срок, дори вредите да са причинени с действия или бездействия на различни държавни органи, отговорното да ги обезщети лице е Държавата. Обезщетяват се всички вреди, без оглед кой държавен орган е конституиран като субституент на държавата на страната на ответника по иска / *Тълкувателно решение № 5/15.06.2015 г., ОСГК, ВКС, по тълк. д. № 5/2013 г./*. С оглед на горното, следва да се вземе продължителността на цялото наказателно производство – както неговата досъдебна, така и неговата съдебна фаза.

Въпросът дали по дадено производство е било спазено изискването за разглеждане на делото в разумен срок, следва да бъде преценяван съобразно принципите и критериите, установени в практиката на ЕСПЧ, а именно фактическата и/или правната сложност на делото; поведението на лицето, което твърди, че правото

му на разглеждане на делото в разумен срок е било нарушено; поведението на съответните държавни органи; значението на делото за лицето.

Съгласно чл.6, пар.1 КЗПЧОС всяко лице „при определянето на неговите граждански права и задължения” , има право на справедливо и публично гледане на делото, в разумен срок и нарушението на това субективно материално право поражда отговорност за обезщетение на базата на деликта. В случая продължителността на наказателното производство значително надхвърля законоустановените в НПК срокове, като по делото няма данни за фактическа сложност на производството, която да оправдае продължаване на същото повече от 15 години, поради което следва да се приеме, че е налице нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, съгласно чл. 6, § 1 от Конвенцията.

Следва да се има предвид, че спазването на гаранцията за разглеждане на делата в разумен срок е с цел съхраняване на доверието на обществеността в правораздавателната система и възмездяване чувството за справедливост на страните в процеса, както лицата по отношение на които е иницирано наказателно преследване, така и по отношение на пострадалите. Разумността на времетраене на производството трябва да бъде преценена в светлината на особените обстоятелства по делото, съобразно критериите, установени в практиката на съда, и по-специално – сложността на делото, поведението на жалбоподателя и поведението на компетентните държавни органи.

В редица свои решения ЕСПЧ приема, че относно неимуществените вреди съществува оборима презумпция, че неразумната продължителност на производството причинява такИ., поради което по начало не е необходимо да се доказват изрично обичайните, типични неимуществени вреди, които винаги се търпят от лице, когато съдебното производство е продължило извън рамките на разумния срок, като притеснения и безпокойство за неговото развитие и от евентуален неблагоприятен изход, накърняване на чувството за справедливост и на доверието му в държавността поради забавяне на делото - *(в този смисъл са решения на ЕСПЧ ****, както и решение № 306/22.10.2019г. по гр.д. № 4482/2017г., решение № 272 от 27.01.2020г. по гр.д. № 924/2019г. и решение № 48/06.04.2020г. по гр.д. №1610/2019г., и трите на IV г.о. на ВКС).*

С оглед предходното и доколкото не са ангажирани доказателства, опровергаващи твърденията на ищцата, съдът намира, че същата е претърпяла разочарование и загуба на доверие в институциите, чувство за липса на справедливост, тъй като поради изтичане на давността виновното лице няма да бъде наказано.

По делото не са ангажирани доказателства, сочещи на негативни изживявания, надхвърлящи по интензитет обичайните такИ. от неразумната продължителност на наказателното производство. Не се установява по делото продължителността на воденото производство пряко да е рефлектирало върху начина на живот на ищцата или

да е причинило други неудобства, във от обичайните, през периода след 2015 г., когато същата е конституирана като граждански ищец по делото.

По изложените съображения настоящият съд приема, че предявеният иск е частично основателен. Съобразявайки горепосочените обстоятелства, периода от встъпването на ищцата в наказателното производство, както и отчитайки икономическия стандарт в страната, съдът приема, че обезщетение в размер на 7 000 лева е справедливо за понесените от ищцата неимуществени вреди и не води до неоснователно обогатяване на същата. Върху тази сума се дължи и законна лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 29.03.2023 г. до окончателното изплащане. За разликата до пълния предявен размер от 15 000 лева, искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

По разноските:

С оглед изхода на спора и на основание чл.10, ал.3 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца внесената държавна такса по делото в размер на 10,00 лева.

Видно от приложеното по делото пълномощно е, че процесуалното представителство на ищцата е безплатно – чл.38, ал.1, т.2 ЗА. На основание чл.38, ал.2 ЗА, във вр.чл.7, ал.2, т.3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съдът определя възнаграждение на процесуалния представител на ищцата в минимален размер от 1750,00 лева. Видно от данните по делото е, че адв.В. е регистрирана по ЗДДС, поради което към този размер следва да бъде добавена сумата от 350,00 лева ДДС. Съразмерно на уважената част от иска, от сумата от общо 2100,00 лева с ДДС, ответникът следва да заплати на адв.В. сумата от 980,00 лева с ДДС.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ****, с адрес: ****, да заплати на И. Т. Б., ЕГН ***** сумата от **7000,00 лева**, на основание чл. 26, ал.1 ЗОДОВ, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие нарушение на правото на разглеждане и решаване на наказателно производство в разумен срок съгласно чл.6, §1 от ЕКПЧ, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 29.03.2023 г. до окончателното изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата до пълния предявен размер от 15 000 лева като неоснователен.

ОСЪЖДА ****, с адрес: ****, да заплати на И. Т. Б., ЕГН ***** сумата от **10,00 лева**, представляваща направени разноски по производството.

ОСЪЖДА ****, с адрес: ****, да заплати на адвокат И. В. В., ЕГН *****, член на **** на основание чл.38, ал.2, вр.ал.1, т.2 ЗА, сумата в размер на **980,00 лева с**

ДДС, представляваща адвокатско възнаграждение по производството.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____